

Det du ser med dine ordinære øyne under et rituale, er ikke alltid det viktigste du får, i alle fall ikke om du kan åpne ørene og dørene inn mot stillheten og det tause og hemmelighetsfulle. Ritualkraften er i det som er skjult, i pausene og stillheten og i det som ikke sies. Derfor kan sjamanmiljøer virke hemmelighetsfulle for utenforstående. Men hvordan formidle det usynlige og det som er utenfor språket???

Det hender at folk som har deltatt en dag eller to på sjamansamlinger kommer og spør meg: Når skal ritualet begynne?

Enhver sjamansirkel er et rituale. Det å sette seg sammen i en sirkel, tenne lys i sentrum og så å be eller tromme, er et rituale. Det å gå på innførings sirkel er et rituale i seg selv, selv om ordet rituale ikke sies.

Når du kommer til en sjamansirkel for første gang, er det som å komme til en innvielse. Du skal innvies til den hemmelighetsfulle kraften, den som er utenfor språket. Du skal bli en som kan bære denne kraften, være en god kontainer for den og holde den beskyttet og ren. Slik kan den virke i deg.

For at kraften skal slå rot og gro, kreves tålmodighet og etikk. Det er ting som ikke sies for en "nybegynner", men som sier seinere, under nye ritualer og innvielser.

For mennesker som er oppdratt med at all informasjon er åpen for alle, alltid, kan det å møte sjamaner være både gåtefull og frustrerende.

Hvorfor er det slik?

I mange tradisjonelle samfunne praktiseres årlige innvielser, der innvielsene tjener som dør til ny kunnskap, nytt ansvar og nye hemmeligheter. Man innvies altså til et helt felt av kunnskap og visdom, som hittil har vært skjult for en, og som for fremtiden holdes skjult for de yngre.

Grunnen er at alle må forberede seg for neste skritt. Det de alt har fått må ha tid for å modnes i dem. På denne måten kan de bli en god kontainer for den ordløse kraften. Før det er skjedd er ingen virkelig klar for å gå videre. Det kan muligens også skade dem.

Den som ikke er en god kontainer under et rituale, kan bidra til å forurense eller svekke kraftens virkning, med disharmoni som følge. Det kan kjennes som kladdeføre for den prosessen som foregår, ikke bare for rituallederen men for hele sirkelen. Man kan få følelsen av at alt stopper opp og låser seg, man mister målet av syne, alt låser seg og dette driver de usynlige tilstede til rene "vanvidd".

Derfor er det også besværlig for alle når en "fast" deltager i en rituell prosess trekker seg, eller uteblir. For da oppstår et hull i den helheten som ble skapt idet prosessen begynte.

Ansvar for den enkelte går ut over forholdet til rituallederen og de andre deltagerne, ansvaret inkluderer også forholdet mellom den enkelte og kraften selv. Det trenges er nytt rituale for reparere en hendelse som dette.

Språket og stillheten

I seg selv lager ikke språket alene et rom for ritualenes kraft og innhold. Det vanlige språket skaper vanligvis heller ikke et rom som kan oversette naturens kraft og gjøre den tydelig for sansene våre. Bare poesi kan tilnærmelsesvis gjøre det.

Det tekniske språket med sine trebokstavsforkortelser, er ganske langt unna apsykens verden, naturen levende kraft og det hellige i sirkelens sentrum. I blant kan også en strøm av ord i en ritualsammenheng bli som virus å regne.

Når man samles i en åndelig sammenheng, om det skjer i kirken eller sirkelen er det vanlig å kalle på åndelige krefter. Man ber for å få hjelp. Man kaller på alle himmelretningene for å hente inn støtte.

Sjamanen gjør dette også for å skape balanse i sirkelen, for å koble seg på kraften i medisinhjulet, for å kalle på personlige hjelpere, for å åpne for helbredelse og for å nå inn i sirkelens sentrum.

Det skjer gjennom naturligvis med mer eller mindre velvalgte ord eller gjennom joike eller sang, gjennom instrumenter og gjennom bevegelser. Men mest gjennom stillhet. I pauser. Uten at noe sies eller gjøres.

Ritualer, et ornament i tid og rom

Ritualer er som et ornament av handlinger i tid og rom, De må komme i en riktig rekkefølge om målet skal nås, menlig at sirkelens deltager skal kunne skifte bevissthet i oppløftende retning.

Å skifte bevissthet betyr å bevege seg fra hverdagssinnet med sine tanker og all tvil, til den tilstanden der ikke noe mangler. Man opplever stillhet, fred og fylde. Derfor trenger ikke noe spesielt å skje.

Dit kan man tas av en samstemt sirkel, en gruppe som er en god kontainer for kraften.

Kraften fra den andre siden trenger et sted i det dennesidige for å forbli ren, uten forurensninger og lekkasjer. En god sirkel eller menighet trenges for dette. Upassende ord kan forursake denne kraften i det øyeblikket den melder sin ankomst. Ubetenksomheter kan slå en sprekk i denne kontaineren, slik at det hele renner ut i sanden. For kraften kommer fra noe utenom språket og befinner seg ikke i språket i det hele tatt.

Kraften og språket kan være som motsetninger.

Indre GPS

Ord har ledende og skapende virkning. De tar oppmerksomheten, skaper retning i sinnet og orden i følelsene.

Derfor er guidede meditasjoner så virkningsfulle og viktige, særlig i begynnelsen av en persons vandringer inn i indre landskaper.

Uten klare bevissthetskart, eller fyrlys å navigere etter, eller en indre GPS, der kom trebokstavsforkortelsen, er det lett å havne inn i tretthetssoner, tåkeland, spekulasjoner eller tankespinn. Det er akkurat hva man vil slippe fri fra under ritualene og meditasjonene.

Ord kan skape orden i det rasjonelle. Ord kan skape retning og åpning mot det ordløse. Men i møtet med det ordløse stopper ordene. Det er i de ordløse øyeblikkene at den tause kraften kan vise sin styrke og mening.

Ailo Gaup